

Híradó

A szamosújvári Salamon-templom ünnepe

Ünnepeltek a szamosújvári örmények. E hét elején került sor a Szamos menti municipium legrégebbi templomának, a Salamon templomnak búcsú ünnepére. A templomot a tehetős helybeli örmény, Simay Salamon építette 1723-ban. Ez volt az örmények első temploma, amelyet majd a főtéri székesegyház felépítése követett. A búcsú ünnep alkalmával tartott szentmisét Geréb Péter besztercei római-katolikus lelkész celebrálta. A zsúfolásig megtelt templomban fellépett a besztercei Máltai Szeretetszolgálat ifjúsági énekkara és citeraegyüttese, de külön színfoltot jelentett az ünnepségen a helyi örmény közösség jól ismert kórusa is.

Erkedi Csaba

kolozsvári Igazság napilap 2002 április 11.

* * *

Április 14-én ünnepeltük a Reménység Szigete 10 éves jubileumát, amelynek során a Magyarországon élő erdélyiek találkozájára került sor az Erdélyi Gyülekezet szervezésében. Az egésznapos rendezvényen találkozhattunk Tőkés László királyhágómelléki református püspök úrral és Jakubinyi György gyulafehérvári érsek úrral, akik a megemlékező istentiszteletet, illetve római katolikus szentmisét celebráltak. Láthattuk a Reménység Szigete 10 éve c. kiállítást, néptánc bemutatót, részt vettünk Németh Géza alapító lelkész kopjafájának koszorúzásánál, erdélyi tárgyú könyvek bemutatóján, de élvezhattunk hazai ízeket is finom kürtöskalács formájában. Jó volt együtt lenni és reménykedni a Reménység Szigetén.

Április 15-én közösségünk szép számban vett részt a Budaörsi Örmény Kisebbségi Önkormányzat által szervezett és rendezett *Gajzágó Sándor* és *Gross Arnold* képzőművészek közös kiállítása ünnepi megnyitóján a Jókai Mór Művelődési Központ kiállítótermében. Gajzágó Sándor rézmetszetei és Gross Arnold rézkarcai igen nagyszámú közönséget vonzott e főváros-közelbeli helyszínre. A kiállítást *dr. Sinóros Szabó Katalin* művészettörténész nyitotta meg, aki alapos elmélyültségről tett tanúbizonyságot a kiállító művészek munkásságát, technikáit illetően. Közvetlen hangvétele, választékos kifejezőmódja, a művészek és művészetük iránti alázata méltán vívta ki a közönség tapsát. A műsorban helyet kapott a Vivaldi Művészeti Iskola fuvolaszakos leánynövendékei kedves műsora és *Várady Mária* gyönyörű versmondása is. Különösen Wass Albert interpretálása volt kimagasló.

Fancsali János elnök bemutatta a Budaörsi Örmény Önkormányzat által indított Magyar-Örmény Könyvtár sorozat legújabb kötetét, *A székelyföldi örmény katolikus egyház anyakönyvei* címmel. A megjelent kötet Gyergyószentmiklós anyakönyveit tartalmazza 1725-1905-ig, (születések, házasságok, halálozások) első kötetként, amelynek folytatását is hamarosan megjelentetik. Az est vizuális és szellemi élménye, a jóízű beszélgetés művészeinkkel, egymással ismét bebizonyította a magyarörménység aktivitását, kulturális értékeink megismertetésének és megismerésének igényét.

/A kiállítás megnyitó beszéde a 12. oldalon, míg a bemutatott kötet bevezetője a 22. oldalon olvasható. Szerk./

Április 18-án a Fővárosi Örmény Klubban a nagyváradi *Kiss Stúdió Színház* vendégjátékát élvezhattuk. *Molnár Ferenc A cukrásznő* c. vígjátékát adták elő. A két felvonásos darab igazi kikapcsolódást hozott a zsúfolt „cukrászdai közönségnek”. A fény és hang effektek, a rendezés és nem utolsósorban a kitűnő színészi játék méltán aratott nagy sikert a már jól ismert színészpáros, *Kiss Török Ildikó* és *Varga Vilmos* jóvoltából. *Dobos Imre* a férj szerepében és *iff. Kovács Levente* alakítása is remek volt. A felforrósított hangulat és a szünni nem akaró taps mindezt kellően honorálta.

Április 25-én a XIII. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat vendégei voltunk az Örmény Genocídium 87. évfordulója alkalmából tartott megemlékezésen, az önkormányzat XIII. Dunyov u. 2. szám alatti székhelyén.

Már az utcán feltűnt a hatalmas magyar és örmény lobogó a kapu két oldalán. Az ünnepi díszbe öltözött terem női kezek munkáját dicséri. Fehérbe öltözött emelvényen virágkoszorúban égő gyertya, a nemzeti lobogók, a halk zene, mind-mind fokozta az emlékezés gyászát. A XX. század első, sokak által alig ismert, a törökök által mindeddig el nem ismert népiertása általunk sohasem feledhető. Kötelességünk az emlékezés lángját életben tartani és ezzel is tiltakozni a világban máig dúló nép és nemzetellenes terrorcselekedetek ellen.

A megemlékezés az örmény himnusz felhangzásával vette kezdetét, majd *Forgách Sándorné rétháti Kövér Ilona* halk zenei aláfestéssel, nagy átéléssel adta elő Sahaziz Szempad: Az örmény fogoly imája, s a dr. Hovhannesian Eghia által fordított Hratsch Katcharenz: Azt mondják nekem /A vértanuk emlékére/ c. versét, dr. Kiss Margit olvasta fel azt az örmény genocídiumot és utóéletét összefoglaló tanulmányt, mely a szisztematikus népiertás ördögi módozatait és számszerű eredményét is részletezi, úgy a törökök, mint a szovjet éra által elkövettem Füleki Balázs kerületi örmény elnök magvas összefoglalója és a magyar himnusz zárta a méltóságteljes megemlékezést, amely után még hosszú órákig beszélgettünk az elhangzottakról, valamint jelenünk aktuálpolitikai kérdéseiről.

* * *

A Fővárosi Örmény Klub következő délutánja május 16-án, csütörtökön du. 17 órakor lesz, amelyen *Köllő Katalin* kolozsvári újságíró és előadóművész **Csiky Gergely** magyarörmény író, színműíró munkásságát mutatja be. Az irodalmi műsor közben *Kirkósa Orsolya*, kolozsvári drámai szoprán magánénekes, a Magyar Állami Operaház tagja Gustav Mahler dalokat ad elő, zongorán kíséri Dallos Erika /Magyar Állami Operaház/. Mindenkit szeretettel várunk.

Erdélyi örmény közmondás

A milyen hangon beszélsz, olyan hangot fogsz hallani: Iszov czánov zurucszisz, ámbesz czán bilészsisz.

* * *

Felhívások!

Keressük a Haraga és a Petelei család tagjait. Kérjük, hogy jelentkezzenek Szerkesztőségünknel.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület az év végére szeretné megjelentetni a *Gudenus János József Örmény nemesi családok genealógiája* pótkötetét. Kérjük az érintett - különösképpen a Pászákász, Petraskó és Rátz családokat -, hogy a hiányzó adatokat küldjék meg a szerkesztőség címére.

Kérjük jelezni, ha téves adatközlést észleltek.

Előkészületeket folytatunk, hogy elkészülhessen az Örmény eredetű családok genealógiája című kiadvány, mint az Erdélyi Örmény Múzeum sorozat része. Kérjük tehát a családok jelentkezését, akár Gudenus János József genealógus címén (1211 Budapest, Kiss János altb. u. 61.), akár a szerkesztőség címén. Kérjük az iratokat (fénymásolatukat), adatokat mellékelni.

Az EÖGYKE megkezdte egy "Erdélyi magyarörmény szakácskönyv" előkészítő munkálatait. Kérjük, küldjenek recepteket! A szerkesztőség címére érkező recepteket a tervezett könyv szerkesztői fogják kiválogatni: nyilvánvaló, hogy ugyanazon étel többféle recept szerint is készülhet, ám egyetlen ételről nem szükséges húsz-harminc leírást közölni, néhányat - táj, családi szokás, vagy időrend szerint eltérőt - azonban igen. Ezt a válogatást a könyv összeállítói végzik el, akik kérik: a recepteket névvel aláírva küldjék be, hiszen a szakácskönyv hitelességét is az fogja biztosítani, hogy aki receptet ad meg, annak a neve is ott szerepel - a könyvben is.

Kedves Olvasóink!

Kéréssel és felhívással fordulunk Önökhöz!

Az EÖGYKE hozzákezdett a **MAGYARÖRMÉNY KI KICSODA** című kiadvány összeállításához, amelyben az örmény gyökerekkel rendelkező híresebb, nevesebb embereket szeretnénk összegyűjteni.

Hosszantartó és felelősségteljes munka ez. Kérünk mindenkit, aki tud olyan, említésre valóban méltó emberről, aki örmény gyökerekkel rendelkezik, az adatokat juttassa el a szerkesztőségbe. Kérjük: az adott személy nevét, születése évét és helyét, az örmény vonatkozás jelzését (milyen örmény családok leszármazottja az illető), végzettsége, képesítése, szakmai vagy tudományos fokozatai megjelölését, valamint tevékenysége rövid leírását (negyed vagy fél oldalon). Indokolt esetben természetesen ez hosszabb is lehet. Kérjük, jelezze az adatok forrását, és a dokumentumok létét: van-e az adott személlyel kapcsolatban valamiféle dokumentum (valamint kép, fénykép, stb.) a birtokában. Kérjük, írja meg címét, elérhetőségét is, hogy az adatokat hitelesíteni, az esetleges dokumentumokat felkeresni (másoltatni) tudjuk. Kiket keresünk? Magyarörmény származású nevezetes személyeket, akik megbecsülést vívtak ki maguknak, s akikről illik, vagy illenék tudnunk; a magyarörmény múlt, közelmúlt és jelen tudományos, politikai, közéleti, gazdasági, oktatási, hadi, egyházi, művészeti, irodalmi, kiemelkedő társadalmi tevékenységű alakjait. Kérésünket meg fogjuk ismételni több lapszámon át, hiszen tudjuk, hogy az adatolás nem könnyű munka. A beérkező anyagokat az EÖGYKE által erre a célra kijelölt bizottság fogja kezelni, amely eldönti, hogy végső soron ki az, aki bekerül a MAGYARÖRMÉNY KI KICSODA című kiadványba. Segítségüket előre is köszönjük!

Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület
Postacím: 1251 Budapest Pf. 70.
E-mail: magyar.ormeny@axelero.hu fax: 201-2401.

Kiállításokra várunk anyagokat a következő témakörökben:

1. armenoid (antropológiai) típusok bemutatása - fotókiállítás;
2. erdélyi örmény fotóművészek, fotóműhelyek;
3. temetők, emlékhelyek, stb. bemutatása.

Jelentkezni, anyagokat átadni az előbbieken már jelzett helyen, az EÖGYKE székhelyén lehet, illetve a jelzett posta-, fax-, ill. e-mail címeken lehet jelezni.

* * *

Köszönetet mondunk *Ötves Erzsébet* /Belgium/ egyesületi tagunknak az egyesület működéséhez nyújtott 12.500 Ft adományáért. Köszönjük visszatérő segítségét.

* * *

A székelyföldi örmény katolikus egyház anyakönyvei I. Gyergyószentmiklós első kötet (1725-1905)

Budaörs 2002

ELŐSZÓ

A Székelyföldön letelepedett örmények a Gyergyószentmiklói és a Csikszépvízi örmény szertartású római katolikus egyházközséghez tartoznak, miután dr. Verzár Oxendiusz püspök ezen egyház kebelébe térítette az erdélyi örményeket.

A gyergyószentmiklói örményekről a XIX. század folyamán több alkalommal írtak a történészek és ezen érdeklődés később sem lanyhult. Tekintettel a közösség mélyen vallásos voltára, megismerése leginkább az egyházi anyakönyveken keresztül lehetséges. Itt találhatjuk meg a szaporodás vagy csökkenés mozzanatait, a magyarságba való lassú, de folytonos beolvadás tényét.

A társadalmi jelenségek felszínre hozatala mellett, sok más haszna is van az anyakönyvek feltárásának. Bővül az örmény családnevek sora, jóval meghaladva a Szongott-féle számot, de mindenek fölött a családfakutatást segítő-biztosító jelleg a legfontosabb. A kirajzás pedig a további feladatokra figyelmeztet, hisz miként már korábban is említettük, a kutatás a teljes erdélyi-bánáti településrendszerre kell terjedjen, ez pedig jóval meghaladja nemcsak egyetlen személy, hanem egy munkaközösség lehetőségeit is. Mindenesetre, a most megjelenő munka *alsócsernátoni Csiky Attila Csaba* család eredet-kutató fáradhatatlan érdeklődésének gyümölcse, közzététele - reményünk szerint - további felfedezésekre sarkalja őt magyarörmény társadalmunk megismerésének javára.